

Kansrijk en uitdagend!

Schoolplan 2018 – 2022

Visser 't Hooft Lyceum
Vestiging Leiderdorp

januari 2019

Voorwoord

Dit schoolplan beschrijft conform de wet op het Voortgezet Onderwijs artikel 24 het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs zoals dat gevoerd wordt op het Visser 't Hooft Lyceum, locatie Leiderdorp, in de periode 2018-2022. Het schoolplan is een verantwoordingsdocument zowel voor het bestuur en overheid als voor personeel, ouders, leerlingen en externe samenwerkingspartners.

Procedure schoolplan

Het schoolteam heeft onder leiding van de directie gewerkt aan de totstandkoming van het schoolplan. Op basis van de evaluatie van het voorgaande schoolplan, kwaliteitsgegevens en informatie over nieuwe en/of op handen zijnde ontwikkelingen hebben het schoolteam, leerlingen en beleidsmedewerkers tijdens diverse bijeenkomsten de speerpunten voor de komende 4 jaar vastgesteld. Ouders en andere stakeholders hebben helaas geen respons gegeven aan onze oproep mee te denken over dit schoolplan.

Het bevoegd gezag stelt zich door middel van de akkoordverklaring verantwoordelijk voor het ondersteunen en bewaken van hetgeen in het schoolplan is beschreven. De directie stelt het schoolbestuur op de hoogte van de bereikte doelen door middel van speerpunten en management rapportages zoals vastgelegd in de monitoringcyclus van SCOL Leiden.

Opbouw van het plan

Het plan is als volgt opgebouwd: allereerst geven we een samenvatting van de strategische koers van SCOL, en beschrijft de school de eigen missie/visie, als uitgangspunten van het schoolplan. Vervolgens wordt ingegaan op de uitwerking van het Onderwijsresultaten en Onderwijskundig beleid, de Kwaliteitszorg, het Personeelsbeleid en de Bedrijfsvoering.

We danken iedereen die heeft bijgedragen aan het tot stand komen van dit schoolplan.

Namens het team van
Visser 't Hooft Lyceum Leiderdorp

Marion Prent, MA
Directeur

Inhoud

1. HET BESTUUR SCOL	5
1.1 Identiteit.....	5
1.2 De missie en visie	5
1.3 Monitoring en verantwoording bestuur	6
2. Visser 't Hooft Lyceum, locatie Leiderdorp	7
2.1 Onze identiteit.....	7
2.2 Missie en visie	7
2.3 Onze kwaliteitsaspecten	8
3. Strategische positie	9
3.1 De organisatie	9
3.2 Waar staan we?.....	9
3.3 Interne en externe analyse	9
4. ONDERWIJSRESULTATEN	11
4.1 Onderwijsresultaten.....	11
5. ONDERWIJSKUNDIG BELEID	12
5.1 Omgaan met verschillen	12
5.1.1 Werken in leergebieden.....	12
5.2 Het aanbod op onze school, toetsing & afsluiting	12
5.2.1 Aanbod	13
5.2.2 Loopbaan Leren (LOB).....	14
5.2.3 Burgerschap	15
5.2.4 Toetsing en afsluiting	16
5.3 Zorg en begeleiding.....	16
5.3.1 De zorgstructuur	16
5.3.2 Het verkleinen van leerachterstanden.....	17
5.3.3 Het schoolondersteuningsprofiel (SOP).....	17
5.3.4 Samenwerkingsverband Passend Onderwijs	18
5.4 Leerlingbegeleiding - Wat willen we bereiken?	18
5.5 Didactisch handelen en de goede les.....	19
5.6 Onderwijstijd	21
6. SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID	21
6.1 Veiligheid.....	21
6.2 Pedagogisch handelen	22
7. BEWAKING EN VERBETERING KWALITEIT	22
Schoolplan 2018 – 2022 VHL Leiderdorp	3

7.1 De PDCA-cyclus	22
7.2 De gegevensverzameling.....	23
8. PERSONEELSBELEID	25
8.1 Personeelsbeleid op onze school	25
8.2 Scholing	25
8.3 Scholing en ontwikkelingsdoelen locatie Leiderdorp	26
8.4 Vrouwen in de schoolleiding.....	26
9. BEDRIJFSVOERING	27
9.1 ICT.....	27
9.2 Financiën	27
9.3 Sponsoring.....	28
9.4 Pr en Communicatie.....	28
9.5 Huisvesting	28
Tenslotte	28

1. HET BESTUUR SCOL

Het Visser 't Hooft Lyceum Leiderdorp is onderdeel van SCOL Leiden (Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden). SCOL is verantwoordelijk voor het grote geheel van 15 scholen voor primair onderwijs en 7 vestigingen voor voortgezet onderwijs in de Leidse regio. De strategische koers 2018-2022 van SCOL staat beschreven in het document "Goed leren, goed leven, goed samenleven". De strategische koers van SCOL vormt de basis voor dit schoolplan.

1.1 Identiteit

Medewerkers, leerlingen en ouders voeren regelmatig gesprekken over waarden en perspectieven voor henzelf en voor de ander. Leerlingen onderzoeken wie ze zelf (willen) zijn en wat ze belangrijk vinden in het leven. We geven elkaar een tweede kans, kijken om naar elkaar en voelen de verantwoordelijkheid om samen te bouwen aan de wereld van morgen. Op school leven we voor hoe je handen en voeten geeft aan de kernwaarden van SCOL en de waarden van de school in het bijzonder. De school profileert zich als een school met een christelijke identiteit waar de relatie centraal staat en de omgang met elkaar wordt gekenmerkt door duidelijke regels en aandacht voor waarden en normen.

1.2 De missie en visie

SCOL staat voor een breed onderwijsaanbod waarin iedere leerling zijn talenten kan ontdekken en ontwikkelen. Ons onderwijs is van hoge kwaliteit en gestoeld op de christelijke traditie. Elke school krijgt ruimte voor een herkenbare eigen én onderwijskundige identiteit, die wordt vormgegeven door professionals.

Goed onderwijs gaat altijd over *goed leren, goed leven en goed samenleven*.

Naast het borgen van de basiskwaliteit hebben we voor de komende 4 jaar een aantal opgaves, die variëren van strategisch tot praktisch en van klein tot groot. Onze belangrijkste aandachtspunten zijn:

- gelijke kansen voor al onze leerlingen
- het versterken van de doorgaande leerlijn van PO naar VO
 - Aansluiting van Engels
 - Onderwijskundige aanpak stroomlijnen
 - Soepele overgang bij instroom en uitstroom
- onderwijs bieden dat internationaal gericht is
- elke SCOL-school een bijzonder profiel
 - Iedere school een eigen gezicht
 - Versterking van het vmbo-tl in Leiden en omgeving
- onze positie in kennisstad Leiden versterken
- blijven zorgen voor een toekomstbestendige organisatie
 - Zorgen voor gezonde financiën
 - Investeren in ICT
 - Werken aan voldoende leraren voor de klas

1.3 Monitoring en verantwoording bestuur

Het bestuur handelt volgens de code Goed Bestuur. Alle scholen werken planmatig vanuit de in de strategische koers verwoorde algemene visie op onderwijs. In het schoolplan vult de school dit in met de schooleigen doelen en ambities. Deze worden elke 4 jaar geijkt en (zo nodig) opnieuw beschreven. Het Schoolplan is geen statisch document. Er is ruimte voor actuele ontwikkelingen gedurende de looptijd.

Jaarplannen en managementrapportages (Marap)

Ieder jaar stelt de directie van de school de te behalen resultaten voor het komend schooljaar vast. De doelen en ambities uit het schoolplan worden daarmee geactualiseerd in het jaarplan met concrete speerpunten. Drie keer per jaar rapporteren de directeuren aan het college van bestuur door middel van een Management Rapportage: viermaandelijke rapportage met betrekking tot de organisatie, financiën en onderwijskwaliteit. Deze rapportage wordt besproken en er volgen verbeteracties uit. In september ligt hierbij het accent op de resultaten, monitoring sociale veiligheid en de tevredenheidsonderzoeken. Waar nodig wordt een plan opgesteld voor verbetermaatregelen en borging. In december staat het jaarplan centraal en de tussentijdse evaluatie. In juni vindt de evaluatie van het jaarplan plaats. Het evaluatieverslag vormt de verantwoording voor de bereikte resultaten en doelen en activiteiten.

2. Visser 't Hooft Lyceum, locatie Leiderdorp

2.1 Onze identiteit

Het Visser 't Hooft Lyceum vindt zijn levensbeschouwelijke oriëntatie in de protestants-christelijk traditie. Dit betekent dat wij de Bijbelse boodschap vertalen in ons dagelijks leven en werken. Belangrijke uitgangspunten zijn verwondering, zorg, waardering en respect voor elkaar, betrokkenheid bij de wereld om ons heen en het ontplooiën en inzetten van onze talenten voor anderen. Door steeds weer een kansrijke en uitdagende leer- en werkomgeving te bieden, geven wij vorm en inhoud aan onze uitgangspunten.

2.2 Missie en visie

Kansrijk & uitdagend

Ons onderwijs is erop gericht leerlingen te verrassen en hun nieuwsgierigheid te prikkelen. Wij leggen de lat hoog voor onszelf en dagen ook de leerlingen uit. Dat doen we door gebruik te maken van verschillende werkvormen. Daarnaast zorgt het werken in verschillende onderwijsruimtes zoals klaslokalen en leerpleinen, het uitnodigen van gastdocenten of het organiseren van excursies voor een verscheidenheid aan leermomenten. In een cultuur van erkende verschillen richten we ons onderwijs steeds meer in op zelfverantwoordelijk leren, waar onderwijs op maat mogelijk en vanzelfsprekend is. Docenten groeien in de rol van coach en binnen ons onderwijs ontstaat steeds meer ruimte voor persoonlijke leerroutes, waarbinnen leerlingen eigen keuzes leren maken. Digitale leermiddelen nemen de komende jaren een prominentere plaats in en zal in toenemende mate ondersteunend zijn bij persoonlijke leerroutes.

Samen leren

Op het Visser 't Hooft Lyceum staan gelijke kansen voor al onze leerlingen centraal. Daarvoor zoeken wij de samenwerking met het primair onderwijs om de doorgaande lijn PO VO veilig te versterken. Verder is voortdurende ontwikkeling van onze docenten randvoorwaardelijk voor goed onderwijs. Docenten en werken in teams op leerpleinen en vakoverstijgend in leergebieden. Het werken op leerpleinen zorgt voor samenhang in onderwijsinhoud en een onderzoekende houding bij de docent en de leerling. Het uitwisselen van kennis doen we met projectonderwijs en het doen van stages.

Leerlingen leren samenwerken in verschillende samenstellingen.

Samen leren doen we ook door de stem van de leerling groter te maken.

Wie wil jij worden?

Op het Visser 't Hooft Lyceum wordt de leerling voorbereid op het volwassen leven. De persoonsvorming van de leerling staat bij ons centraal: wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik? Docenten hebben een begeleidende, coachende rol bij deze tocht. In ons onderwijs worden leerlijnen vaardigheden ontwikkeld die de leerling een beeld geven waar hij staat in zijn ontwikkeling.

Samenleving

Onze school is een veilige school waar wij elkaar kennen, goed samenwerken, waar het aanleren van sociale vaardigheden net zo centraal staat als het aanleren van 21-eeuwse vaardigheden en kennisoverdracht. Een frisse blik, frisse lucht in school, is onze levensader.

Wij bereiden onze leerlingen voor op de snel veranderende maatschappij door naast kennis veel vaardigheden aan te leren. Docenten op de leerpleinen zijn in hun leergebied gericht op samenwerking. Vakoverstijgend werken en het werken aan actuele en praktische opdrachten wordt verder ontwikkeld: het geeft kennis over de wereld om ons heen.

Wij hebben zorg voor elkaar en de wereld om ons heen. Samen willen we bouwen aan een mooiere wereld. We leven in een cultuur van erkende verschillen, we gaan de dialoog aan en oordelen niet. Daarnaast hebben we oog voor klimaatverbetering.

Slogan en kernwaarden

Onze slogan: *Kansrijk en uitdagend onderwijs*

Onze kernwaarden: *vertrouwen, veiligheid, verantwoordelijkheid en solidariteit.*

Kennisontwikkeling en sociale/morele vorming gaan op Visser 't Hooft Lyceum hand in hand. Wij staan voor goed onderwijs. Dit houdt in dat we voldoen aan de normen van de onderwijsinspectie. Goed onderwijs betekent ook dat een ieder verantwoordelijkheid leert dragen voor zijn eigen leerproces. Leren en leven doe je niet alleen, dit doe je samen. Dat vraagt dus ook kennis van de wereld waarin wij samenleven. Goed onderwijs daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen doordat het prikkelend is, activerend, op maat, maar ook in samenwerking met de ander(en). Goed onderwijs is motiverend wanneer leerlingen eigen keuzes (leren) maken en leren van de gemaakte fouten omdat goed reflecteren een vast onderdeel is het leerproces. Wij streven ernaar voor iedere leerling (en werknemer) de lat iets hoger te leggen en hen uit te dagen in veiligheid de volgende stap te zetten.

2.3 Onze kwaliteitsaspecten

Onze school levert minimaal basiskwaliteit (zie het Onderzoekskader 2017). Ons onderwijs richt zich op autonomie van de leerling. Een ieder maakt zijn persoonlijke ontwikkeling en groei door en leert om te gaan met keuzes maken in dat traject. Kiezen doe je ook op basis van competenties: leren samenwerken en reflecteren, een onderzoekende houding aanleren, probleemoplossend vermogen vergroten, communiceren, mediawijsheid en ICT-vaardigheden trainen, zijn de 21-eeuwse vaardigheden die een belangrijke plek hebben in ons onderwijs. Verder vinden wij relaties belangrijk. Wij geloven in de verbinding en de ontmoeting en bereiden elke leerling voor op een actieve rol in de maatschappij.

Voor de komende vier jaar is de volgende richtinggevende uitspraak van belang voor onze activiteiten en prioritering. De streefbeelden worden nader uitgewerkt in het activiteitenplan: zie bijlage.

Wij staan voor kansrijk en uitdagend eigentijds onderwijs, waar persoonlijke leerroutes een prominente plek innemen in ons onderwijs. Leraren op het Visser 't Hooft Lyceum doceren, begeleiden en coachen leerlingen in hun avontuur naar volwassenheid.

Het activiteitenplan (zie bijlage) geeft een beeld van de ambities, de verbindingen en de te zetten stappen de komende jaren.

3. Strategische positie

3.1 De organisatie

Managementstructuur en organisatiestructuur.

Het Visser 't Hooft Lyceum is een kleinschalige locatie, waar wij werken in teams. Het managementteam bestaat uit de vestigingsdirecteur en twee teamleiders. Het managementteam faciliteert en geeft leiding aan kernteams en deskundigheidteams. Iedere docent is lid van twee teams: kernteam vmbo-tl of havo/vwo en een leergebiedteam. Naast het managementteam heeft de zorgcoördinator een ondersteunende en faciliterende functie aangaande de leerlingbegeleiding in school.

Leerlingenpopulatie

Onze school wordt in schooljaar '18 – '19 bezocht door 481 leerlingen. Het leerlingenaantal daalt de laatste jaren licht. De leerlingen die onze school bezoeken komen veelal uit Leiderdorp, maar ook uit Leiden en de kleinere randgemeenten. Leerlingen kiezen vaak voor de vertrouwde sfeer, de kleinschaligheid, het pleinonderwijs en/of het onderbouwhuis.

3.2 Waar staan we?

Het managementteam heeft de afgelopen schooljaren met het personeel een aantal stappen gezet. De leerpleinen hebben met de scholing via het CPS een nieuwe impuls gekregen en de eerste aanzet tot een professionele cultuur, een taalcoördinator, een rekencoördinator en iedere leerling een eigen device vinden in dat schooljaar hun oorsprong. In schooljaar 2018 – 2019 zijn de eerste grote stappen gezet.

Er zijn plannen om de school op te knappen: renovatie aula en uitbreiding schoolplein zullen de school een frisse uitstraling geven.

Leerlingen krijgen langzaamaan een grotere stem in school. Er is een leerlingenraad opgericht die onder andere wordt betrokken bij onderwijsontwikkeling en aanpassingen van het gebouw. Verder sturen docenten op een grotere verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces bij leerlingen. De stapjes zijn nog klein, maar collega's groeien in hun rol van coach.

3.3 Interne en externe analyse

Om te komen tot een herformulering van de strategische doelen voor de komende vier jaar is in de periode september - december 2018 in verschillend samengestelde groepen van betrokkenen bij de school een SWOT-analyse uitgevoerd. De analyse geeft zicht op de sterke kanten van de school (Strength), de zwakke kanten (Weaknesses), de kansen (Opportunities) en bedreigingen (Threats). De uitkomsten van deze analyse vormen mede de basis voor het schoolplan en ons jaarplan. We zullen onze sterke kanten goed moeten benutten en onze zwakke punten aanpakken, kansen aangrijpen en antwoorden moeten vinden op de bedreigingen.

Schoolinterne factoren	
Sterk	Zwak
Kleinschaligheid	Wisseling personeel
Leerpleinen	Studievaardigheden en Taalbeleid

Externe factoren	
Kansen	Bedreigingen
Samenwerking met PO	Concurrerende scholen
Naamsbekendheid werven	Onbekend in omgeving
	Demografische ontwikkeling

Ons onderwijsconcept met leerpleinen, biedt in combinatie met onze kleinschaligheid een sterke profileringskans voor de school. Ondanks onze kracht zijn we niet erg zichtbaar in de omgeving. Uit gesprekken met inwoners van Leiderdorp blijkt dat onze school naamsbekendheid mag krijgen. Deze lijkt van de concurrerende scholen groter te zijn. Hier ligt voor ons nog een taak.

We zoeken de samenwerking met het primair onderwijs. Dit gebeurt nu nog kleinschalig. Na een pilotperiode vorig en dit schooljaar, moeten we gaan bekijken of we de kennisdeling kunnen vergroten. We zien kansen om de doorlopende leerlijn PO – VO op het gebied van leesvaardigheid, Engels, rekenen en de executieve functies te versterken. De samenwerking heeft tot doel de overstap van leerlingen te verbeteren.

De afgelopen jaren zijn er veel personele wisselingen geweest.

4. ONDERWIJSRESULTATEN

4.1 Onderwijsresultaten

We vinden het belangrijk dat de leerlingen presteren naar hun mogelijkheden, en dat ze kennis en vaardigheden verwerven die leiden tot passend en succesvol vervolgonderwijs. We streven zo hoog mogelijke leeropbrengsten na en een goede doorstroom van leerlingen. De leerlingen van onze school behalen tenminste de leerresultaten die op het niveau liggen dat verwacht kan worden op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie (volgens de Regeling Leerresultaten VO). Dat betekent dat de driejaarsgemiddelden van de eindexamenresultaten en van de doorstroom in de bovenbouw op of boven de normering liggen die ervoor geldt. Bovendien behalen de leerlingen in de onderbouw het opleidingsniveau dat overeen komt met het basisschooladvies en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

Daarnaast hebben we nog onze eigen kwaliteitsaspecten:

- In de managementrapportages en/of jaarplannen leggen wij onze specifieke doelstellingen vast.
- De school geeft alle vmbo-tl leerlingen de kans examen doen in een extra vak.
- Wij bieden de leerlingen een versterkt programma Spaans, El Camino, waarmee wij hen extra kansen bieden in hun vervolgopleiding en in de maatschappij.
- Vanaf 2020 kunnen leerlingen in vmbo-tl 3 kiezen voor het examenvak LO2, dat hen voorbereidt op opleidingen voor de geüniformeerde beroepen.
- Voor die leerlingen die extra uitdaging nodig hebben op hun niveau bieden we een gepersonaliseerd plusprogramma, VisserPlus, onder begeleiding van een coach.
- VisserXtra biedt naast het curriculum extra ontwikkelingsmogelijkheden op gebied van sport en kunst.

5. ONDERWIJSKUNDIG BELEID

5.1 Omgaan met verschillen

We willen nadrukkelijk rekening houden met verschillen tussen leerlingen. Behalve dat onze leerlingen op verschillende niveaus en snelheden leren, zijn ze ook verschillend als we kijken naar hun leervoorkeuren. Daar willen we rekening mee houden bij het arrangeren van ons onderwijs. Leerlingen leren zelfstandig werken en verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen leerproces. Het werk van de docenten bestaat nu nog vooral uit doceren en begeleiden van leerlingen, maar in toenemende mate groeit hij in zijn rol als coach van leerlingen bij het ontwikkelen van lerend vermogen, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces. Dat vraagt om een teamgerichte aanpak gericht op het creëren van een leercultuur in zowel de groep als de school en een veilige leeromgeving waar leerlingen vanuit vertrouwen kunnen werken aan persoonlijke groei. We stimuleren elkaar om effectief, gevarieerd, activerend, gedifferentieerd en motiverend onderwijs te bieden waarbij alle leerlingen worden uitgedaagd zich te ontwikkelen. Het is onze ambitie leerlingen in een vertrouwde en veilige omgeving uit te dagen en te zien groeien in kennis, vaardigheden en verantwoordelijkheid.

5.1.1 Werken in leergebieden

De leerling leert in vaste leergebieden waarbij elk leergebied wordt gevormd door een groep van verwante vakken. Binnen het leergebied Mens & Maatschappij zijn dat bijvoorbeeld aardrijkskunde, geschiedenis, economie, godsdienst en maatschappijleer. Ieder leergebied heeft naast lokalen ook de beschikking over open ruimtes, die we intern aanduiden als 'leerpleinen'. In de lokaallessen zorgen de docenten ervoor dat nieuwe leerstof goed wordt uitgelegd en worden de lessen op het leerplein voorbereid. De lessen in het lokaal zijn vooral gericht op instructie, groepsdialoog en korte verwerkingsopdrachten. Op het leerplein leren de leerlingen vervolgens vaak in teamverband en ontwikkelen ze belangrijke 21e eeuwse vaardigheden als samenwerken, goed communiceren, creatief denken en problemen oplossen. Daarbij gebruiken ze niet meer alleen hun leerboek. De wereld om ons heen verandert razendsnel en door Chromebooks en laptops te gebruiken leren de leerlingen om ICT goed in te zetten bij het leren. Tijdens de lestijd op het leerplein richt de docent zich met name op zijn coachende rol en organiseert hij maatwerk. De invoering van een Chromebook als leermiddel voor elke leerling zien wij in de nabije toekomst als een verrijking van onze didactiek en een middel waarmee wij, afhankelijk van de behoefte van de individuele leerling, meer gelegenheid tot verdieping, verbreding of herhaling kunnen bieden.

We streven naar een eigentijdse invulling van het onderwijsaanbod, zoeken naar meer keuzemogelijkheden voor leerlingen in het curriculum en in de invulling van de onderwijstijd. Het werken in leergebieden op de leerpleinen biedt mogelijkheden in keuzes voor de leerling die wij met het personeel en de leerlingen onderzoeken. Ons streven is om in 2022 meer gepersonaliseerd onderwijs te bieden door keuzes te maken in invulling onderwijstijd, leerdoelen en invulling van het lesprogramma.

5.2 Het aanbod op onze school, toetsing & afsluiting

Wij vinden het belangrijk dat het aanbod op onze school de leerlingen voorbereidt op het vervolgonderwijs en de samenleving. Het aanbod op onze school is als volgt georganiseerd:

5.2.1 Aanbod

Wij bieden op onze locatie een vmbo-tl opleiding waar leerlingen naast de gebruikelijke zes vakken ook een zevende vak kiezen om hun slagingskansen te verhogen, extra uitdaging te bieden en ze goed voor te bereiden op doorstroom naar 4 havo. De vakken die wij naast de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde aanbieden tot en met het examen in vmbo-tl zijn: Duits, aardrijkskunde, geschiedenis, economie, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie en tekenen. Verder volgen alle leerlingen godsdienst, muziek, drama en mentorles. De vmbo-tl leerlingen krijgen in de brugklas de taal aangeboden als basis communicatiemiddel: 'hoe red ik mij in een basisgesprek in het Spaans?' Daarnaast wordt de taal de vmbo-tl leerling aangeboden om de doorstroom naar de havo mogelijk te maken waar het Spaans gekozen kan worden als examenvak. Vervolgt de leerling de mavo dan vervalt het vak Spaans in het tweede leerjaar. Vanaf schooljaar 2020/2021 breiden we ons aanbod uit en kunnen de leerlingen in 3 vmbo-tl ook kiezen voor het examenvak LO2. Verder zijn we gestart met het zoeken naar invulling van het praktijkvak binnen het vmbo-tl om kansrijker onderwijs te bieden aan onze vmbo-tl leerlingen die doorstromen naar het mbo.

Naast een vmbo-tl afdeling leiden wij leerlingen op voor het havo en vwo. De vakken die wij naast de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde aanbieden zijn: godsdienst, Spaans, Duits, aardrijkskunde, geschiedenis, economie, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, muziek, drama, tekenen en mentorles. Na het derde leerjaar maken de leerlingen de overstap naar de locatie Kagerstraat. Onze leerlingen kiezen uit de profielmogelijkheden die daar worden geboden. Voor het aanbod verwijzen we naar het schoolplan Kagerstraat.

Het Visser 't Hooft Lyceum is de enige school in de regio die Spaans als moderne vreemde taal biedt. Na het derde leerjaar van de havo en het vwo kunnen leerlingen ook kiezen voor versterkt Spaans El Camino, waarin zij worden opgeleid tot near-native speakers.

Internationalisering

Het Visser 't Hooft Lyceum wil de leerlingen opleiden tot wereldburger. Spaans is de tweede wereldtaal, na het Chinees en voor het Engels. Spaans wordt in grote delen van de wereld gesproken. Naast het leren van onder andere Engels en Spaans, El Camino, doen wij op school veel aan internationalisering. De taal leren, is ook culturen leren kennen, begrip krijgen voor andere manieren van leven en andere samenlevingen. Als school doen wij veel aan internationalisering door onder andere een uitwisseling met een school in Barcelona voor 3 havo en 3 vwo leerlingen, de reis naar Schotland voor 3 vmbo-tl leerlingen en een excursie naar Duitsland voor 2 mavo. Ook zijn we gestart met een digitaal portfolio waarin leerlingen internationale producten en opdrachten verzamelen.

Doorlopende leerlijn

Binnen de vakgebieden en profielen hebben we een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Daarbij zorgen wij ervoor dat de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen zijn verdeeld. Deze doorlopende leerlijn organiseren wij door structureel overleg binnen de leergebied teams en de schoolbrede vaksecties. Het managementteam faciliteert en monitort dit in samenwerking met de managementteams van de andere locaties zodat de doorlopende leerlijn onderbouw- bovenbouw wordt versterkt en verbeterd.

VisserBasis

Alle leerlingen worden bij binnenkomst in de brugklas gescreend op de referentieniveaus taal, rekenen en Engels. De gegevens van de signaleringstoetsen leggen wij naast de gegevens van de basisschool. Leerlingen die ondersteuning nodig hebben bij de basis krijgen gedurende zes tot acht weken extra les van specialisten in school. We maken gebruik van CITO VAS voortgangstoetsen om te monitoren hoe de leerlingen vaardigheden ontwikkelen die invloed hebben op hun schoolsucces. Waar nodig ondersteunen we de leerlingen om achterstanden bij te werken en we zijn zo goed in staat om aan het eind van de brugklas te weten in welke niveaugroep de leerlingen kunnen worden ingedeeld. Extra ondersteuning die sommige leerlingen nodig hebben, wordt georganiseerd door de zorgcoördinator (zie hiervoor 4.3).

VisserPlus en VisserXtra

Leerlingen krijgen volop de ruimte om naast het lesprogramma extra dingen te leren. Om te beginnen is er Visser Plus voor leerlingen die iets extra's aankunnen en de uitdaging aangaan om zelf onderzoek te gaan doen of ook een ontwerpopdracht uit te voeren. Een coach helpt ze om het plan dat ze zelf hebben gemaakt tot een goed einde te brengen.

Elk jaar wordt de mogelijkheid geboden voor deelname aan Visser Plus. Dit geldt voor alle leerlingen, op mavo- havo- en vwo-niveau. Als ze na een intakegesprek en op basis van goede schoolresultaten mee mogen doen, dan kunnen ze aan de slag en maken ze samen met hun coach een plan voor hun onderzoek of ontwerp. We gebruiken daar de principes van Design Thinking bij.

Wie meedoet aan Visser Plus, gaat ook de school uit voor één of meer excursies naar een reisdoel dat iets te maken heeft met het onderzoek of het ontwerp. Ook komen soms gastdocenten langs.

Visser Plus wordt eind mei op school afgesloten met een feestelijke presentatie waarbij ouders en andere belangstellenden zijn uitgenodigd. Bij een positief resultaat krijgen de leerlingen een Visser Plus certificaat.

Daarnaast is er in het tweede en derde leerjaar Visser Xtra dat leerlingen een mogelijkheden biedt deel te nemen aan extra sport- of kunstmodules. Het aanbod wordt jaarlijks groter en veel leerlingen geven zich op voor 'Visser Extra'. Deelname is op enkele sportonderdelen na altijd kosteloos.

5.2.2 Loopbaan Leren (LOB)

Het aanbod op onze school bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolg onderwijs. LOB is een middel voor het bevorderen van de doorstroom naar vervolgonderwijs. Met LOB ondersteunen wij de leerlingen bij het zelfstandig sturing geven aan de eigen loopbaan, doordat zij verantwoorde keuzes leren maken. LOB is een voorbereiding op maatschappelijke participatie.

In de vmbo-tl afdeling starten we al in het tweede leerjaar met de leerlingen na te laten denken over hun toekomst. Om goede studiekeuzes te maken is het belangrijk dat de leerlingen eerst hun eigen talenten leren kennen. *Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik?* Door middel van een digitaal LOB programma doorlopen de leerlingen al deze stappen. Daaropvolgend krijgen de tweedejaars leerlingen voorlichting over het Nederlands onderwijssysteem en een competentietest. In het derde leerjaar

krijgt dit digitale LOB programma een vervolg. Verder gaan de derdejaars een week op stage om een beter beeld te krijgen over de wereld van arbeid en beroep en bezoeken zij voorlichtingen van MBO opleidingen. Ze kunnen in dat jaar ook een beroepentest doen

Het vierde jaar (examenjaar) is vooral gericht op het vinden van een passende vervolgopleiding. De leerling wordt in de gelegenheid gesteld een dag proef te studeren op een MBO en bezoekt open dagen. Indien nodig kunnen de leerlingen dan ook gebruik maken van de competentie- en beroepentesten. Om de aansluiting met het vervolgonderwijs goed te laten verlopen wordt er een portfolio gemaakt en een digitaal doorstroom dossier aangelegd.

In de havo vwo afdeling leren leerlingen op dezelfde manier te kiezen door rekening te houden met *'Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik?'*. In de lessen sturen docenten op het in kaart brengen van keuzes, competenties en drijfveren. Zij worden gesteund in het maken van de juiste keuzes en brengen in kaart wat zij nodig hebben.

Alle leerlingen werken met de methode Qompas waarin zij een portfolio opbouwen dat ook nadat zij onze school verlaten meegenomen kan worden naar de vervolgopleiding.

5.2.3 Burgerschap

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). Leerlingen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Wij vinden het van belang om onze leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Allereerst is kennis van belang, maar daar blijft het wat ons betreft niet bij. Wij vinden het belangrijk, dat onze leerlingen op een bewuste manier in het leven staan, waarbij ze niet alleen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omzien. In de school leren wij leerlingen daarom goed samen te leven en samen te werken met anderen. Wij willen leerlingen brede kennis over en verantwoordelijkheid meegeven voor de samenleving. Wij hebben verschillende stages en projecten opgenomen in ons curriculum.

Onze leerlingen doen maatschappelijke stages: zij doen vrijwilligerswerk bij maatschappelijke instellingen in de regio en soms komen zij erachter dat zij dit al doen, doordat zij bijvoorbeeld trainer of scheidsrechter zijn bij hun sportclub. Zij leren iets te doen voor een ander zonder daar iets voor terug te vragen.

Jong ontmoet oud is een project waarbij leerlingen gaan winkelen met bewoners uit verzorgingstehuizen uit de buurt. Leerlingen leren wat hun aandacht met de mensen doet en komen verrijkt terug na deze ontmoeting.

Een dag per jaar nemen onze leerlingen deel aan de "dag van de lokale democratie", waarbij leerlingen zitting nemen op de stoel van de gemeenteraadsleden en zo proeven aan dilemma's en voor welke keuzes raadsleden worden gesteld.

Ook maken we onze leerlingen geldbewust, door te leren over schulden, sparen, verzekeringen, belastingen en budgetteren.

Leerlingenraad

Om leerlingen te betrekken bij de gang van zaken binnen onze school hebben we een leerlingenraad. De stem van de leerlingen willen wij inzetten bij onder andere onderwijsontwikkelingen, maar ook bij bijvoorbeeld de inrichting van de aula.

5.2.4 Toetsing en afsluiting

Voor de examinering heeft onze school een PTA en examenreglement opgesteld. Deze beide documenten verstrekken wij jaarlijks voor 1 oktober aan de inspectie van het Onderwijs en aan de examenkandidaten. De PTA's en het examenreglement voldoen aan de wet- en regelgeving zoals deze zijn opgenomen in het Examenbesluit VO. Zie voor verdere invulling PTA op onze centrale website <https://www.vhl.nl/visserbrederegelingen/>

5.3 Zorg en begeleiding

We streven ernaar, dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Daarom vinden we het belangrijk dat het aanbod op onze school aansluit bij het niveau van de leerlingen. Dit aanbod kan gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed worden, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. In 4.1.1. hebben wij ons aanbod beschreven. Hieronder gaan we dieper in op onze zorgstructuur.

5.3.1 De zorgstructuur

Het Visser 't Hooft Lyceum gaat uit van een leerlingbegeleiding waarbij de totale ontwikkeling van de leerling de verantwoordelijkheid van het gehele team is. De leerlingbegeleiding is een geïntegreerd onderdeel van het onderwijsaanbod. Dit betekent dat er tijdens elke les, bij elk vak en bij elke docent aandacht is voor de behoeften van de leerling op cognitief en sociaal-emotioneel gebied en het welbevinden van de leerling.

De begeleiding is gericht op:

1 Cognitieve ontwikkeling:

ondersteuning in het leerproces, ondersteuning bij de leerresultaten, aanleren van enkele leerstrategieën, verbetering van de werkhouding en opheffen van achterstanden.

2 Sociaal-emotionele ontwikkeling: signaleren, bespreken en aanpakken van blokkades die het leerproces (kunnen) belemmeren met als doel het welzijn van de leerling te verbeteren.

3. Ontwikkeling van keuze- en beroepsvaardigheden

ondersteunen bij het aanleren van vaardigheden die voor beroepsuitoefening van belang zijn en ondersteunen bij afwegingen die leerlingen maken ten aanzien van hun toekomst, doorstroming naar vervolgonderwijs, met als doel een passende loopbaan.

4. Thuiszitters en leerlingen die structurele absentie vertonen ondersteuning bij het re-integratietraject in samenwerking met onze ketenpartners.

Onze school kent twee niveaus van leerlingbegeleiding, conform het samenwerkingsverband (zie SOP). Basisondersteuning is voor alle leerlingen en kan worden omschreven als: *het aanbod van onderwijs, begeleiding, ondersteuning en voorzieningen die school minimaal biedt en waar iedere leerling gebruik van kan maken.* Deze maatregelen kunnen o.a. bestaan uit: remediale hulp, extra ondersteuning in de

klas d.m.v. aanwezigheid van onderwijsassistenten, de begeleiding en coaching door de docent en/of mentor. De leerlingbegeleiding is zoveel mogelijk ondergebracht bij degenen die het onderwijs verzorgen: de **vakdocenten** van de leerlingen, waaronder de **klassenmentor**. Zij nemen in de zorgstructuur de basisondersteuning van leerlingbegeleiding voor hun rekening en zien leerlingbegeleiding als vanzelfsprekend onderdeel van het lesgeven.

Elke klas heeft een **mentor** bij wie leerlingen en ouders in eerste instantie met hun vragen terecht kunnen. De mentor volgt het functioneren van zijn leerlingen zowel wat betreft de leerresultaten als de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hij onderhoudt persoonlijk contact met de leerling en is tevens het eerste aanspreekpunt voor de ouders. De klassenmentor neemt in dit proces voor leerlingen, ouders en docenten een centrale plaats in.

5.3.2 Het verkleinen van leerachterstanden

Alle leerlingen worden bij binnenkomst gescreend op leesvaardigheid, spelling, Engels, rekenen en structuur. We signaleren of leerlingen taalachterstanden hebben op basis van de signaleringstoetsen, de Cito-Vas toetsen en het leerling volgsysteem van het PO. Ook leerlingen die een andere moedertaal hebben dan het Nederlands worden gescreend en gemonitord en zo nodig in de begeleiding opgenomen.

Voor leerlingen die cognitieve achterstanden hebben, willen we het onderwijs zo inrichten dat aandacht wordt besteed aan het bestrijden van die achterstanden. Om dit te kunnen realiseren hebben we een zorgstructuur ingericht, zoals beschreven in ons zorgplan.

Daarnaast hebben wij in schooljaar 2018 – 2019 een taalcoördinator en een rekencoördinator aangesteld. Deze coördinatoren stellen in samenspraak met de schoolleiding een plan van aanpak op voor de komende jaren, met als doel het vergroten van taal- en rekenvaardigheden van alle leerlingen. De concrete doelstellingen worden vertaald in actie afspraken voor alle docenten en opgenomen in het jaarplan.

5.3.3 Het schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Naast het zorgplan beschikt onze school over een schoolondersteuningsprofiel (SOP). In het schoolondersteuningsprofiel (sop) hebben wij vastgelegd wat wij onder extra ondersteuning verstaan en welke voorzieningen onze school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning. Daarnaast geeft het SOP ook onze grenzen aan. De medezeggenschapsraad van onze school heeft adviesbevoegdheid op dit ondersteuningsprofiel. De belangrijkste kenmerken / speerpunten van onze school zijn:

- het vergroten van het taalniveau (begrijpend lezen);
- het verbeteren van coaching aan dyslectische leerlingen;
- het verkleinen van het verschil in Engelse taalontwikkeling van de leerlingen die instromen vanuit de verschillende basisscholen;
- leerlingen beheersen het basisniveau rekenen.
- het vergroten van de kennis en vaardigheden van vakdocenten op het gebied van Kurzweil.

Executieve functies

- leerlingen zijn in staat hun schoolse taken zelfstandig te organiseren;
- docenten zijn in staat om op een adequate manier de ondersteuningsbehoefte van de leerling te herkennen en deze om te zetten in een actieplan.
- leerlingen voelen zich veilig in de school, waardoor zij optimaal kunnen presteren.

5.3.4 Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Om goede ondersteuning te kunnen bieden aan de leerlingen die dat nodig hebben, werken wij samen met andere scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in het samenwerkingsverband passend onderwijs VO2801. Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte hebben wij overleg met instanties als:

Jeugd en Gezinsteam → school maatschappelijk werk

Het JGT wordt vertegenwoordigd door een vast contact persoon die wekelijks op school aanwezig is. Deze persoon ondersteunt zowel leerlingen als docenten.

Bureau leerplicht → leerplichtambtenaar

De meldingen bij de leerplichtambtenaar verlopen via de teamleiders. Het ondersteuningsaanbod aan de leerling verloopt via de zorgcoördinator.

GGD → schoolverpleegkundige

De GGD kan op verzoek ingezet worden om onderzoek te doen naar een bepaalde situatie. Daarnaast verzorgt de GGD periodieke onderzoeken in bepaalde leerjaren.

AED → Begeleider passend Onderwijs (ambulant begeleider)

De Begeleider Passend Onderwijs (BPO-er) kan maatwerk bieden in school-gerelateerde problematiek.

Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, leggen wij in het ontwikkelingsperspectief (OPP) vast hoe het onderwijs wordt afgestemd op de behoefte van de leerling. Hierbij sluiten wij aan bij de werkwijze van het Samenwerkingsverband.

5.4 Leerlingbegeleiding - Wat willen we bereiken?

Vanaf de binnenkomst van onze leerlingen verzamelen we systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van onze leerlingen. Met behulp van de signaleringstoetsen, de Cito-Vas en het leerlingvolgsysteem (LVS) maken we de groei van de leerlingen inzichtelijk. Hierdoor weten wij wat de aandachtgebieden van de leerlingen zijn en waar we in de klas de accenten kunnen leggen. Daarnaast proberen wij zoveel mogelijk onderwijs op maat te bieden door te differentiëren op de leerpleinen, waar de docent de leerlingen kan coachen indien nodig en de snellere leerling kan werken aan andere vakken of mee kan doen aan VisserPlus. Doel van onze begeleiding is leerlingen uit te dagen te excelleren en leerlingen die dat nodig hebben te ondersteunen in de basis, waarna zij op eigen kracht het niveau aankunnen.

De toetsgegevens vergelijken we met de verwachte ontwikkeling van de leerlingen. Deze vergelijking maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Formeel gebeurt dit bij de rapport-/groepsbesprekingen (3 keer per jaar). Tijdens de groepsbesprekingen komt de ontwikkeling van de leerlingen aan de orde. De afspraken naar aanleiding van het overleg worden vastgelegd en gemonitord.

Daarnaast spreekt de mentor met de leerling. De leerling reflecteert op de resultaten en maakt een plan voor de volgende periode. Tijdens de docentspreekavond bespreekt de leerling zijn reflectie en

plan met ouders en mentor. De mentor bepaalt in samenspraak met leerling en ouders of de leerling gebruik kan maken van VisserBasis of andere begeleiding. Ook kan hete zijn dat de zorgcoördinator aansluit om speciale hulpprogramma's te bespreken.

De leerling of mentor (afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling) legt de afspraken vast die de mentor in het leerlingdossier opneemt. Deze ontwikkelgesprekken hebben nog niet overal in de school vorm gekregen. Doel is dat alle mentoren vanaf schooljaar '19 – '20 deze werkwijze hebben overgenomen.

5.5 Didactisch handelen en de goede les

Didactisch handelen

Binnen onze school hechten wij aan een goede didactiek. Onze ambitie is als volgt geformuleerd: *de docenten kunnen in een combinatie van het werken in een leslokaal en het leerplein de mogelijkheden van beide ruimtes zo optimaal mogelijk benutten om effectief, gevarieerd, activerend, gedifferentieerd en motiverend onderwijs vorm te geven. Er wordt gewerkt met een aantal kwaliteitsstandaarden van waaruit locatiebreed gewerkt wordt.*

Effectief

- De leerlingen krijgen opdrachten die samenhangen met wat tijdens de instructie is aangeboden.
- De leerlingen krijgen de opdrachten gevat in een complete instructie (meervoudig gegeven en als kernen: wat, hoe, tijd, hulp, resultaat, verwerking resultaat, klaar)
- De les- en leerdoelen zijn voor de leerlingen geformuleerd.
- Formatieve evaluatie is onderdeel van het leerproces (gaat na in hoeverre de doelen zijn bereikt).
- De leerlingen krijgen mondeling en schriftelijk feedback op hun werk en handelen.
- De leerlingen krijgen leerstrategieën aangeleerd/aangeboden: complexe problemen vereenvoudigen, controle-activiteiten, oplossingen checken, kritisch denken,...

Gevarieerd

De leerlingen werken binnen verschillende werkvormen (afwisseling in klassikaal werken, in duo's en in groepen)

- De leerlingen werken met diverse didactische hulpmiddelen (leergang, extra materialen, ict-toepassingen,...)

Activerend

- De leerlingen krijgen vragen en opdrachten die leerlingen tot nadenken aanzetten (bijvoorbeeld open vragen, meningsvragen, becommentariëren, ...)
- De leerlingen werken in groepen aan opdrachten die geformuleerd zijn volgens de basisprincipes van coöperatief leren (GIPS)
- Bij het maken van opdrachten, individueel en in groepen, kan iedere leerling opgeroepen worden het antwoord te geven of het product te presenteren.

Gedifferentieerd

- Zwakkere leerlingen krijgen extra leer- en instructietijd (verlengde instructie).
- Er wordt de leerlingen verschil in leertijd geboden (meer/minder opdrachten, Flipping the Classroom).
- De leerlingen verwerken inhoud op verschillende manieren. Dit kan zichtbaar zijn in de volgende vormen:
 - in **niveau**
 - in **interesse**
 - in **leervoorkeur**

Motiverend

- De leerlingen krijgen keuzes uit verschillende opdrachten.
- De leerlingen krijgen opdrachten en vragen waaraan ze iets van zichzelf toe kunnen voegen (open vragen, mini-projecten, ...).
- De leerlingen krijgen opdrachten aangeboden die uitvoerbaar zijn (niet te moeilijk of te gemakkelijk).

Een goede lokaalles heeft de volgende kenmerken: onderwerp en doel van de les worden expliciet gemaakt voor de leerling, de docent sluit aan bij de beginsituatie van de groep, geeft instructie, zorgt voor gevarieerde en activerende didactiek en reflecteert aan het einde van de les op inhoud en vaardigheden.

Deze visie op goed onderwijs is bij alle leraren bekend en borgen wij door tenminste één keer per jaar een lesbezoek te plannen bij de leraren aan de hand van een lesobservatieformulier dat is opgenomen in onze digitale observatie tool (DOT). Wij streven naar met en van elkaar leren door middel van intervisie. Docenten worden gestimuleerd bij elkaar lessen te bezoeken en door bij de verschillende ontwikkelingen gebruik te maken van de expertise van de verschillende collega's.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben. Dit doen zij door gebruik te maken van de toetsinformatie die zij verzamelen, de informatie die zij krijgen via de mentor en ons leerlingvolgsysteem Magister. Docenten hebben hoge verwachtingen van zichzelf en van de leerlingen. Zij vragen om feedback op hun lessen van de leerling en zij geven de leerlingen feedback op kennis en vaardigheden. Ook nemen wij jaarlijks steekproefsgewijs tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen af die de individuele docent informatie geeft te reflecteren op zijn lessen en die zo nodig bij te stellen aan de behoefte van de leerlingen. Inzet van moderne leermiddelen verhoogt de motivatie van docent en leerlingen in het onderwijsleerproces. In de gesprekscyclus legt de docent verantwoording af over zijn resultaten en bespreekt hij zijn ontwikkeling waarbij hij per schooljaar persoonlijke doelen stelt.

Onze docenten zijn zich ervan bewust dat het niveau van hun lessen moet passen bij het beoogde eindniveau van de leerlingen. Zij zijn net als onze leerlingen constant in ontwikkeling.

5.6 Onderwijstijd

Op onze school zorgen we ervoor dat onze leerlingen voldoende onderwijstijd krijgen. De wet geeft aan dat elke leerling een programma moet kunnen volgen van tenminste 3700 uur voor vmbo-tl, 4700 uur voor havo of 5700 uur voor vwo. Voor individuele leerlingen mag van die norm worden afgeweken. In de wet is tevens voorgeschreven dat een leerling ten minste 189 dagen onderwijs moet kunnen volgen. Bij het opstellen van de datumlijst houden wij de onderwijstijd nauwkeurig in de gaten. Jaarlijks is onze onderwijstijd op orde.

De lessen worden door bevoegde leraren gegeven. Bij vervanging screenen wij uiterst zorgvuldig en monitoren het onderwijsleerproces. Naast bevoegde docenten hebben wij ook leraren in opleiding voor de klas. Wij zijn een Ros Rijnland opleidingsschool.

Lesuitval wordt op onze school beperkt door bij kortdurende afwezigheid de lessen te laten overnemen door andere bevoegde docenten. Bij geplande afwezigheid zorgt de docent die verlof heeft voor lesmateriaal. De school kent een korte aanlooperperiode aan het begin van het schooljaar (één dag) en de leerlingen blijven actief aanwezig tot de laatste week van het schooljaar. De school hanteert een duidelijk beleid inzake (luxe)verzuim bij leerlingen conform de richtlijnen van leerplichtwet. Het didactisch concept, in combinatie met de maatregelen rondom lesuitval, leiden tot een efficiënt gebruik van de onderwijstijd.

6. SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

6.1 Veiligheid

Het Visser 't Hooft Lyceum heeft een veiligheidsbeleid om de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen en leraren te waarborgen. Het beleid is voor iedere medewerker te vinden op het intranet. Het veiligheidsbeleid is geschreven uitgaand van de wettelijke eisen. Er zijn protocollen opgenomen hoe te handelen bij ernstige incidenten in de school. Daarnaast is daarin geregeld hoe de incidentenregistratie is vormgegeven, namelijk via magister. In het plan is ook aandacht voor het omgaan met nieuwe media. Op de school is een veiligheidscoördinator aangesteld die belast is met het opstellen en de uitvoer van het veiligheidsbeleid. Incidenten die op de school plaatsvinden worden op basis van de maatregelen uit het beleid afgehandeld.

Om de veiligheid van de leerlingen te waarborgen nemen we jaarlijks de veiligheidsmonitor af. Op dit moment gebeurt dit door middel van de veiligheidsmonitor uit Kwaliteitscholen. Aan de hand van de resultaten van de monitor krijgt de school inzicht in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van leerlingen, maar ook van bijvoorbeeld het personeel en de ouders. De resultaten worden geanalyseerd en waar nodig verdiept bijvoorbeeld aan de hand van gesprekken met leerlingen. Op basis hiervan nemen we maatregelen.

De school heeft een anti-pest coördinator aangesteld, zodat ouders en leerlingen een toegankelijk aanspreekpunt binnen de school hebben in het geval van pesten. De anti-pest coördinator is bekend bij leerlingen, via de mentoren. De anti-pestcoördinator is tevens de zorgcoördinator van onze school en de naam staat vermeld op Scholen op de Kaart en op onze website. In situaties waarin gepest wordt

kunnen leerlingen, ouders en medewerkers bij deze persoon terecht. School hanteert dan het pestprotocol, welke op de website is terug te vinden.

6.2 Pedagogisch handelen

Onze leraren hebben (onder meer) een vormende taak: hun leerlingen op te voeden tot goede burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en ver weg) kunnen omgaan. Onze leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kernwoorden zijn: relatie, competentie en autonomie. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar, een begeleider die ervoor zorgt dat de leerlingen het werk zelfstandig (samen met anderen) kunnen doen.

De belangrijkste kenmerken (en eigen kwaliteitsaspecten) van onze school zijn:

- We stellen normen, spreken gedrag af en houden elkaar aan die afspraken;
- We stimuleren positief sociaal gedrag, met specifieke aandacht voor respect en tolerantie;
- We hebben een goede leerlingbegeleiding;
- We werken samen met andere instanties;
- We versterkende sociale binding met leerlingen en ouders;
- We geven het goede voorbeeldgedrag;
- We borgen onze afspraken door deze ieder jaar in de introductieperiode te herhalen;
- Een leerlingstatuut is in ontwikkeling;

7. BEWAKING EN VERBETERING KWALITEIT

7.1 De PDCA-cyclus

In de kwaliteitszorg gaan wij cyclisch te werk en hanteert daarvoor de PDCA-cyclus, waarbij op verschillende momenten in de cyclus gestapt kan worden. Jaarlijks maken wij een Jaarplan, op basis van het schoolplan en de tussentijds verzamelde data.

Drie keer per jaar rapporteert de directeur aan het college van bestuur door middel van een Management rapportage (MARAP). Het jaarplan met speerpunten vormt de aanzet hiervoor. Aan de hand van de managementrapportage wordt geëvalueerd of de toetsbare doelen die wij hebben geformuleerd ook daadwerkelijk zijn behaald. De managementrapportage wordt besproken tussen cvb en de directeur en waar nodig volgen er verbeteracties uit. De gesprekken vinden plaats in oktober (nadruk op resultaten, veiligheid en tevredenheidsonderzoeken), februari (monitoring van de voortgang van het Jaarplan/ speerpunten) en juni (evaluatie).

Wij streven ernaar consequent bezig te zijn met de PDCA cyclus en gesprekken (bijvoorbeeld in het directeurenoverleg, schoolteams en kennisplatforms) om alles wat goed gaat ook daadwerkelijk te borgen en daar waar nodig verbetermaatregelen te nemen.

7.2 De gegevensverzameling

Om te weten hoe het gesteld is met de kwaliteit van ons onderwijs en onze ambities en doelen, verzamelen we systematisch met behulp van diverse instrumenten gegevens over de Opbrengsten, het Leerproces, het Schoolklimaat, de Veiligheid en HRM. De meeste instrumenten worden SCOLbreed ingezet. Daarnaast hebben we een aantal schoolspecifieke instrumenten. De meeste metingen vinden op vaste tijdstippen in het jaar plaats volgens een vastgestelde planning (SCOL-brede kalender en schoolspecifieke kwaliteitszorg kalender).

Borgen Onderwijsresultaten

Aan het begin van het schooljaar stellen we de doelen op die wij het komende schooljaar willen bereiken. Deze worden opgenomen in het activiteitenplan: zie bijlage. Gedurende het schooljaar maken we tussentijdse prognoses van de opbrengsten om na te gaan in hoeverre we doelen halen. Waar nodig stellen we ons handelen bij.

Vlak na de examens levert de afdeling Onderwijs en Kwaliteit de examenresultaten per vak aan. De school/ secties analyseren de gegevens (m.b.v. Wolf-analyse) en stellen op basis van de analyse een vakwerkplan op. Aan het begin van het nieuwe schooljaar analyseren we de onderwijsresultaten op basis van de inspectie-indicatoren, inclusief een aantal verdiepende analyses van de medewerker kwaliteitszorg. Bij de eindresultaten maken we gebruik van de landelijke gebenchmarkte doorstroom- en uitstroomgegevens.

Op de school voeren we jaarlijkse opbrengst- en resultaatbesprekingen met de secties over de resultaten van leerlingen, in- en uitstroomgegevens en de resultaten van de afgesproken doelen in het vakwerkplan.

Om de vaardigheidenscores bij leerlingen in beeld te brengen maken we bij verschillende secties gebruik van RTTI (vaardigheden m.b.t. Reproductie, Toepassing binnen de context en buiten de context en Inzicht). Komende jaren willen we gebruiken om deze tool een vaste plek te geven in onze kwaliteitszorg.

Borging van	Instrumentarium
Onderwijsresultaten	MMP RTTI Cito-Vas Wolf-analyse

Borgen van Onderwijsproces

In het kader van het borgen van het onderwijsproces maken we gebruik van waarderingsonderzoeken. Periodiek vragen wij leerlingen en ouders hun waardering in kaart te brengen over belangrijke onderwerpen in het onderwijsleerproces, het pedagogisch klimaat en de pedagogische werkwijzen, veiligheid, welbevinden en school organisatorische zaken.

De resultaten van de onderzoeken worden gepubliceerd in Scholen op de Kaart. Andere instrumenten om het handelen van onze professionals zichtbaar te maken zijn onder meer lesbezoeken (leraren bij elkaar en schoolleiding bij leraren).

We zijn voornemens om de basiskwaliteit 1 x per twee jaar in kaart te brengen middels een zelfevaluatie. Hiervoor maken we onder meer gebruik van het instrument in Kwaliteitscholen. Een keer per vier jaar vindt,

op basis van de zelfevaluatie, een collegiale visitatie plaats. De acties die de zelfevaluatie en visitatie opleveren nemen we mee in de jaarplannen. De collegiale visitatie wordt uitgevoerd door een multidisciplinair team, die de school onderzoekt op een ontwikkelvraagstuk.

Ook met betrekking tot het Onderwijsleerproces werken we zoveel mogelijk vanuit doelen. Indien de doelen niet bereikt zijn, stellen we een plan van aanpak op, opgenomen in het Jaarplan.

Borging van	Instrumentarium
Onderwijsproces	Kwaliteitscholen (Waarderingen ouders, leerlingen, leraren) Lesbezoeken/ lesobservatie/ DOT Zelfevaluatie Kwaliteitscholen Collegiale visitatie/ audit
Veiligheid en Schoolklimaat	Monitor Sociale veiligheid Kwaliteitscholen
Basiskwaliteit en Eigen Ambities	Collegiale visitatie / audit

Professioneel handelen

In het HRM-beleid spelen competentiewaarderingen een belangrijke rol. In de gesprekscyclus worden de resultaten meegenomen van de competentiewaarderingen van leerlingen en van de 360 graden feedback. Andere instrumenten om het handelen van onze professionals zichtbaar te maken zijn onder meer lesbezoeken en visitaties

Borging van	Instrumentarium
Personeel	Gesprekscyclus Bekwaamheidsdossier 360 graden feedback

Verantwoordelijkheden

Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het verzamelen van de gegevens en het doen van de analyses. De afdeling Onderwijs en Kwaliteit van het Bestuursbureau van SCOL assisteert de directie bij het verzamelen van de benodigde sturingsinformatie. De afdeling verschaft structureel heldere informatieplatforms en -dashboards. Alle benodigde informatie (bronnen) is op deze platforms beschikbaar, zowel voor ons als school als voor het bestuur. Zo nodig kan de afdeling Onderwijs en Kwaliteit ondersteunen bij het doen van aanvullend onderzoek naar aanleiding van vragen van scholen.

Op basis van de verschillende bronnen maakt de school analyses op de momenten die zijn vastgelegd in de toetskalender van de school. De school brengt daarmee de dingen die goed gaan of extra aandacht vragen in kaart. Zo nodig worden op basis van de gegevens verbeterplannen of actiepunten opgesteld. De beleidsadviseurs Onderwijs en Kwaliteit kunnen ons adviseren bij de analyse en het opstellen van een verbeterplan.

8. PERSONEELSBELEID

8.1 Personeelsbeleid op onze school

Naast de ontwikkeling van onze leerlingen besteden we uiteraard ook aandacht aan onze eigen ontwikkeling. Een snel veranderende samenleving dwingt ons om mee te veranderen. Om een leven lang goed te kunnen doceren, is ook een leven lang leren noodzakelijk. Zoals het welbevinden van onze leerlingen belangrijk is voor hun functioneren, hechten we ook waarde aan het professionele welbevinden onze medewerkers.

De kern van ons integrale personeelsbeleid ligt in de gesprekscyclus (zoals opgenomen in de Regeling Functioneringsgesprekken VO). Iedere medewerker is periodiek deelnemer aan een startgesprek en één of meerdere voortgangsgesprekken en/of beoordelingsgesprek. Hierin worden jaarlijks persoonlijke leerdoelen besproken, afspraken gemaakt over de taakinvulling, de voortgang ervan, het functioneren en hoe dit door de leidinggevende beoordeeld wordt.

In het HRM beleid spelen competentie waarderingen een belangrijke rol. In de gesprekscyclus worden de resultaten meegenomen van de competentiewaarderingen van leerlingen. Ook schooleigen instrumenten worden ingezet om te komen tot 360 graden feedback.

Ook worden ontwikkelings- en scholingswensen van medewerkers besproken. Deze zullen altijd worden getoetst aan de uitgangspunten van de schoolorganisatie.

8.2 Scholing

Binnen SCOL vindt continu leren plaats. Zie hiervoor het visie document '*SCOL Leerlandschap*'.

Scholing komt aan de orde bij de functioneringsgesprekken.

- *Persoonlijke scholing* Medewerkers kunnen voor (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school, de schoolverbeterdoelen, en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan).
- *Teamgerichte scholing*. De directie organiseert en faciliteert teamgerichte scholing. Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, de visie en de ambities (doelen) van de school. De scholing is opgenomen in de scholingsagenda. De scholing wordt verwerkt in de normjaartaak.
- *SCOL-academie* De SCOL Academie is een middel om binnen SCOL uiteindelijk een cultuur te krijgen van permanente en op de persoon en organisatie gerichte professionalisering. Het aanbod sluit aan bij de inhoudelijke strategische koers van SCOL. Binnen de SCOL Academie organiseert SCOL brede scholingsactiviteiten, een verplichte kennismakingsdag voor nieuwe collega's en incompany trainingen door zowel eigen trainers als externe partijen. Alle trainingen staan open voor inschrijving via het SCOL-intranet.
- *Leerkringen* Binnen SCOL hebben we professionele leergemeenschappen (leerkringen), waarin leraren samen lerend het primaire proces ontwikkelen. Wij vinden het van belang dat binnen de door de schoolleiding gestelde kaders de docenten, de professionals zoveel mogelijk betrokken worden bij en mede vormgeven van de schoolontwikkeling. Dit in de veronderstelling hiermee het eigenaarschap en het bekijken van de schoolontwikkeling bij de medewerkers die dagelijks ons onderwijs verzorgen optimaal te verankeren.

- *Kenniskring* Op bovenschools niveau hebben we diverse kenniskringen waarin scholen kennis en vaardigheden uitwisselen en beleid ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van kwaliteitszorg, interne begeleiding, doorgaande lijn PO-VO, internationalisering en ICT.
- *OpleidingsSchool Leiden (ROS Rijnland)* De VO scholen van SCOL hebben bewust gekozen om deel te nemen aan de OpleidingsSchool ROS Rijnland. Vanuit de optiek van opleiden, leren studenten les te geven in de praktijk, ontwikkelen werkplekbegeleiders zich tot adequate coaches en leren schoolleiders het kijken en werven van nieuwe docenten. Het deelnemen aan de OpleidingsSchool en het gebruik maken van trainingen daarvan, maakt dat we leren en onszelf ontwikkelen. Hierin werken wij samen met de Hogeschool van Amsterdam en de Haagse Academie voor lichamelijke opvoeding. Jaarlijks vervullen minimaal 7 studenten van deze opleidingen hun stage aan onze school. Een opleidingscoördinator, begeleiders op school (BOS) en vakcoaches staan hen daarin bij. Het opleiden van studenten WO, HBO en MBO zorgt ook voor nieuwe aanwas van personeel.
- *Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs SCOL* zit vanuit haar maatschappelijke opdracht in het samenwerkingsverband VO-Leiden en Duin en Bollenstreek. Vanuit het samenwerkingsverband worden trainings- en thema bijeenkomsten georganiseerd.

8.3 Scholing en ontwikkelingsdoelen locatie Leiderdorp

Het personeel werkt in leergebieden waarbinnen scholing een centrale rol in neemt. Het leren van en met elkaar door intervisie, ontwikkelgroepen en andere vormen van kennisdeling zorgen voor een constante ontwikkeling. Binnen school wordt steeds gezocht naar de verschillende verbindingen. Uit het laatste inspectiebezoek van 2014 en de gegevens van tevredenheidonderzoeken onder leerlingen blijkt dat het algemeen beeld van de onderwijskwaliteit voldoende is. Er zijn echter drie punten die onze aandacht behoeven: leerlingen kunnen efficiënter gebruik maken van de onderwijstijd, leerlingen kunnen actiever betrokken worden in de les, leerlingen vragen om meer maatwerk.

Onze pijlers voor de komende jaren richten wij op activerende didactiek, onderwijs op maat en toetsbeleid. Hierdoor is het gebruik van ICT als modern leermiddel verweven. In het activiteitenplan (bijlage) worden de te volgen stappen in tijd uiteengezet.

8.4 Vrouwen in de schoolleiding

We streven naar een gelijk percentage mannen en vrouwen in de organisatie. Bij de aanname van nieuwe medewerkers op leidinggevende posities kiezen we bij gelijke geschiktheid voor een vrouw. Eens in de vier jaar moet door het bevoegd gezag een document worden vastgesteld, waarin het beleid van een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding wordt beschreven.

9. BEDRIJFSVOERING

9.1 ICT

Dit schooljaar zijn we officieel gestart met de voorbereiding van de (getrapte) invoering van een device per leerling. We maken in schooljaar 2019 – 2020 de overstap naar iedere leerling een eigen chromebook. Vanuit het personeel kwam de vraag naar een structurele oplossing voor het tekort aan chromebooks in school. Daarom starten we komend schooljaar in de brugklas met de aanschaf van een chromebook per leerling en jaarlijks groeien we mee naar steeds meer leerlingen een eigen chromebook. Van de ouders wordt hiervoor een bijdrage gevraagd en school betaalt een stimuleringsbijdrage per leerling vanuit de leermiddelen. De aanschaf en het onderhoud wordt volledig geoutsourcet.

Met behulp van ICT ondersteuning faciliteren we de onderzoekende houding van docenten, verkennen we de mogelijkheden van de digitale leermiddelen en verbeteren de inzet ervan. Onze eerste start is dit schooljaar genomen door de invoering van ICT-café voor docenten om structureel aandacht te kunnen geven aan ICT en ICT-vaardigheid.

Verder hebben in schooljaar 2018 – 2019 alle docenten en leerlingen toegang gekregen tot ons roosterprogramma Zermelo door middel van de app, waar zij dagelijkse roosterwijzigingen snel en overzichtelijk kunnen raadplegen.

9.2 Financiën

Alle lumpsumgelden worden bovenschools beheerd, evenals de gelden die voortkomen uit de bestemmingsboxen. Het college van bestuur zorgt –in samenspraak met de directeuren- voor een goede verdeling van de gelden over de scholen met daarin ook de uitgangspunten van haar beleid. Daartoe heeft het bestuur een allocatiemodel ontwikkeld met toedeling van fte's voor formatie en financiële middelen per school. Bij het vervangingsfonds worden de kosten door ziekte of rechtspositioneel verlof gedeclareerd. De financiële ondersteuning wordt verzorgd door het stafbureau en het administratiekantoor OHM.

De afspraken met betrekking tot de financiën van onze school zijn vastgelegd in de meerjarenbegroting. Ondanks het feit dat het bestuur van de stichting eindverantwoordelijk is voor de effectieve besteding van de middelen heeft de schooldirecteur haar eigen verantwoordelijkheid in deze. Van belang is dat het bestuur de continuïteit van de totale organisatie blijft waarborgen en de optimale randvoorwaarden blijft creëren om de gestelde doelen uit het strategisch beleidsplan van SCOL en het schoolplan van de school te realiseren.

De exploitatieoverzichten zijn 24/7 online beschikbaar via het managementinformatiesysteem van het administratiekantoor. In een periode van 4 maanden bespreekt het college van bestuur en de directeur van de school de financiële positie van de school via de managementrapportage. Op dat moment wordt ook verslag gedaan met betrekking tot de uitgaven voor personeel en ziekteverzuim. Maandelijks wordt tevens een formatieoverzicht, in zowel fte's als in geld, ter controle op het stafbureau bijgehouden en is tevens onderdeel van de managementrapportage. Deze formatieoverzichten worden ook in het directieoverleg gepresenteerd en besproken.

9.3 Sponsoring

De school ontvangt financiële bijdragen van de overheid en de ouders van leerlingen om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. De school sponsort met dit geld geen activiteiten van derden. Ook ontvangt de school van derden geen geldelijke of materiële bijdragen waaruit verplichtingen voor leerlingen voortvloeien, tenzij de medezeggenschapsraad instemming heeft verleend. Op dit moment van schrijven is dit niet aan de orde.

9.4 PR en Communicatie

Onder PR, werving en communicatie vallen alle onderwerpen die te maken hebben met de PR van de school als geheel en het werven van nieuwe leerlingen en indien van toepassing personeel in het bijzonder. Onder communicatie verstaan we alle communicatie die intern en extern plaatsvindt.

9.5 Huisvesting

Vanuit het bestuursbureau worden wij ondersteund bij het onderhoud van ons gebouw. Er zijn initiatieven rondom renovaties zowel op korte als op lange termijn. We proberen met de middelen die we hebben een prettige leer- en werkomgeving in stand te houden voor zowel onze medewerkers als onze leerlingen.

Tenslotte

Het in dit schoolplan beschreven beleid vindt zijn weerslag in de jaarplannen waar wij jaarlijks onze te nemen stappen formuleren en evalueren volgens de PDCA cyclus. Al ons handelen is erop gericht het onderwijs voor de leerlingen te verbeteren en het beste uit hen te halen. Net zo goed ons personeelsbeleid erop gericht is het beste uit onze medewerkers te halen. Omdat streven naar en uitvoering soms belangenverstrengeling tot gevolg kan hebben (is het uitvoerbaar, betaalbaar en haalbaar?), blijven wij reflecteren op ons handelen door te luisteren naar leerlingen, collega's, ouders en externen. Leren heeft geen eindpunt, ook niet voor ons als organisatie.

Bijlage 1 Formulier 'vaststelling schoolplan door bestuur'.

Formulier "Vaststelling van schoolplan"

Brin: 02VD04

Naam: Visser 't Hooft Lyceum

Adres: Muzenlaan 155

Postcode: 2353 KD

Plaats: Leiderdorp

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het **van 2019 tot 2023** geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

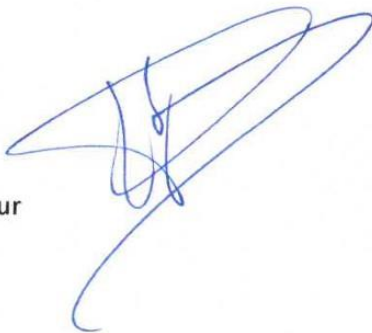
Naam: F.W. Hoekstra

Functie: voorzitter College van Bestuur

Plaats: Leiden

Datum: 14 mei 2019

Handtekening:

Naam: H.H. van Alphen

Functie: lid College van Bestuur

Plaats: Leiden

Datum: 14 mei 2019

Handtekening:

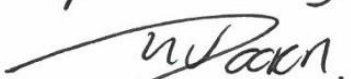
Formulier "Instemming met schoolplan"

Brin: 02 VD 04
Naam: Visser 't Hooft Lyceum
Adres: Muzerlan 155
Postcode: 2353 KD
Plaats: Leiderdorp

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het **van 2018 tot 2022** geldende schoolplan van deze school.

Namens de MR

Naam: Leonie v. Doorn
Functie: Voorzitter DMR
Plaats: Leiderdorp
Datum: 16 april 2019
Handtekening:

Naam: Mariëtte v.d. Plaeg
Functie: secretaris PMR
Plaats: Leiderdorp
Datum: 16 april 2019
Handtekening: